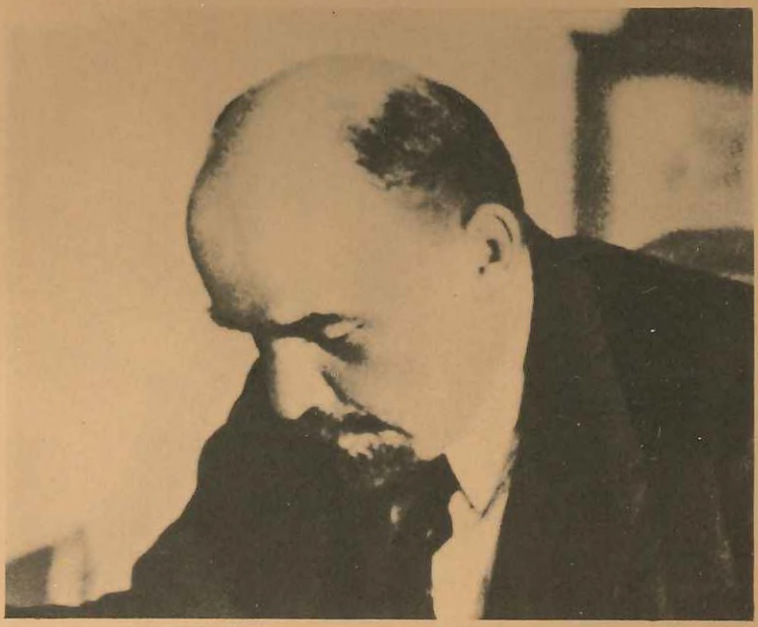
LENİN

RUS SOSYAL DEMOKRATLARININ GÖREVLERİ

YENİ GÜN YAYINLARI

V. İ. Lenin

★

Rus Sosyal Demokratlarının Görevleri

YENİ GÜN YAYINLARI

Birinci baskı:
Kurtuluş Sosyalist Dergi, Sayı: 31 (Şubat-Temmuz 1979)

İkinci baskı:
YENİ GÜN YAYINLARI
Aralık 1985

YENİ GÜN YAYINLARI
BM Box 5737, London WC1N 3XX, İNGİLTERE

Dizildiği yer:
İstanbul Graphics, 52 Acre Lane, London SW2

Doksanların ikinci yarısı Rus devriminin sorunlarının sunuluşu ve çözümlenişi üzerinde yapılmakta olan çalışmada gözle görülür bir artışa tanık oldu. Yeni bir devrimci partinin, Narodnaya Pravo'nun ortaya çıkışı Sosyal Demokratların artan etkisi ve başarıları Narodnaya Volya içindeki evrim — bütün bunlar hem sosyalist aydınların ve işçilerin inceleme çevreleri içerisinde hem de illegal edebiyatta program sorunları üzerinde canlı bir tartışma yarattı. İkinci alan —illegal edebiyat— sözkonusu edildiğinde Narodnaya Pravo partisinin "Acil bir sorun" ve "Manifesto" (1894) suna, yurtdışında Rus Sosyal Demokratları Birliği tarafından yayınlanan *Narodnaya Volya Grubunun Broşürü* ve *Rabotnik*'e, Rusya'daki devrimci bildirilerin artan yayınına ki, bu yayınlar esas olarak işçiler içindir, St. Petersburg'taki İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin Sosyal Demokratik Mücadele Birliği tarafından 1896 yılında orada meydana gelen önemli grevler çevresinde yürütülen ajitasyona, vb. dikkati çekmek gerekir.

İçinde bulunduğumuz anda (1897 sonu) bizim görüşümüzce en acil sorun Sosyal Demokratların *pratik* faaliyetleri sorunudur. Sosyal Demokratik *pratik* yayının altını çiziyoruz, çünkü teorik yanda en kritik dönem —Sosyal Demokrasinin muhaliflerinin onu anlamakta gösterdikleri inatçı direnç, yeni akım daha ortaya çıkar çıkmaz onu bastırmak için gösterilen olağanüstü çabalar bir yanda, ve Sosyal De-

mokrasinin temelleri üzerindeki yiğitçe savunma öte yanda olmak üzere geçen dönem— şimdi artık açıkça arkamızda kalmıştır. Şimdi Sosyal Demokratların teorik görüşlerinin *ana ve temel hatları* yeteri kadar açıklığa kavuşturulmuş bulunuyor. Ama aynı şey Sosyal Demokrasinin *Pratik* yani onun siyasi *programı*, metodları, taktikleri hakkında söylenemez. Bize öyle geliyor ki Sosyal Demokrasi ile teoride Narodnaya Volya'nın ilkelerini bütünüyle reddetmiş olan ve pratikte de ya şartların zorlamasıyla işçiler arasında propoganda ve ajitasyon sürdürmeye sürüklenen —hatta bunun da ötesinde işçiler arasındaki faaliyetlerini *sınıf mücadelesi* temeli üzerinde sürdürmeye zorlanan— ya da bütün programlarını ve devrimci faaliyetlerini *demokratik* görevlerin üzerine oturtmaya uğraşan devrimciler arasında tam bir kopuşun olmasını engelleyen yanlış kavrayış ve karşılıklı yanlış anlama çoğunlukla bu alanda geçerli olmaktadır. Eğer yanılmıyorsak ikinci tanımlama şu anda Rusya'da Sosyal Demokratlarınkine paralel faaliyet göstermekte olan iki devrimci gruba yani Narodnaya Volya ve Narodnaya Pravo gruplarına uymaktadır.

Dolayısıyla, Sosyal Demokratların *pratik* görevlerini açıklamanın ve onların programlarının şu anda var olan üçü arasında en rasyonel olan olarak görmemizin nedenlerini ortaya koymanın ve bu programa karşı ileri sürülen önermelerin geniş ölçüde yanlış anlama üzerine temellendirildiğini göstermenin özellikle uygun olacağı kanısındayız.

İyi bilindiği gibi Sosyal Demokratların pratik faaliyetlerinin hedefi proletaryanın sınıf mücadelesine önderlik etmek ve bu mücadeleyi her iki görünümü içerisinde: sosyalist (kapitalist sınıfa karşı açılan ve sınıf sistemini yıkmayı ve sosyalist toplumu örgütlemeyi hedef alan savaş) ve demokratik (mutlakiyetçiliğe karşı olan, Rusya'da siyasal özgürlüğü kazanmayı ve Rusya'nın siyasal ve toplumsal sistemini demokratikleştirmeyi hedef alan savaş) mücadeleyi örgütlemektir. Bizim böyle dediğimiz, pek iyi bilinmektedir. Ve gerçekten de daha, ayrı bir toplumsal ihtilalci bir akım olarak ortaya çıktığı andan itibaren, Rus Sosyal Demokratları faaliyetlerinin bu hedefini daima tam bir kesinlikle belirtmişler, proletaryanın sınıf mücadelesinin ikili görünüm ve içeriğinin altını daima çizmişler ve daima sosyalist ve demokratik görevler arasındaki kopmaz bağlantı üzerinde ısrarla durmuşlardır —bu bağlantı benimsedikleri isimde açıkça ifadesini bulur. Bununla birlikte bugüne kadar sık sık Sosyal Demokratlar hakkında

en çarpık görüşlere sahip olan ve onları siyasi mücadeleyi görmemezlikten gelmekle suçlayan sosyalistlere rastlamışsınızdır. Onun için Rus Sosyal Demokrasisinin pratik faaliyetlerinin her iki yanının tanımlanması üzerinde biraz durmamız gerekiyor.

Sosyalist faaliyetle başlayalım. Sosyal Demokratik faaliyetin karekterinin, İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin Sosyal Demokratik Mücadele Birliği Sen Petersburg işçileri arasındaki faliyetine başladığından beri bu bakımdan oldukça açık hale geldiğinin düşünülmesi gerekir. Rus Sosyal Demokratlarının sosyalist faliyetleri bilimsel sosyalizmin öğretilerini *propaganda yoluyla* yaymaktan, işçiler arasındaki bugünkü toplumsal ve ekonomik sistemin tutarlı bir açıklamasını, bunun temelini ve gelişmesini, Rus toplumundaki çeşitli *sınıflar*, bu sınıflar arasındaki karşılıklı ilişkiler, bu sınıflar arasındaki mücadele, işçi sınıfının bu mücadeledeki rolü, işçi sınıfının yükselen ve çöken sınıflara karşı tutumu, kapitalizmin geçmişine ve geleceğine karşı tutumu, Uluslararası Sosyal Demokrasinin ve Rus işçi sınıfının tarihsel görevi hakkında bir anlayışı yaymaktan ibarettir. Propagandaya kopmaz bağlarla bağlı olan şey işçiler arasındaki *ajitasyon*dur, doğal olarak Rusya'nın bugünkü politik koşullarında ve işçi kitlelerinin bugünkü gelişme düzeylerinde ajitasyon öne çıkmaktadır. İşçiler arasındaki ajitasyon Sosyal Demokratların işçi sınıfının mücadelesinin bütün kendiliğinden görünümleri, işçiler ve kapitalistler arasında çalışma günleri, ücretler, çalışma koşulları vs. üzerine çıkan bütün çatışmalar içerisinde yer almak demektir. Bizim görevimiz faliyetlerimizi işçi sınıfı yaşamının pratik gündelik sorunlarıyla bağdaştırmak, işçilerin bu sorunları anlamalarına yardımcı olmak, işçilerin dikkatlerini en önemli yolsuzluklar üzerine çekmek, onların işverenlere karşı taleplerini daha pratik olarak formüle etmelerine yardımcı olmak işçiler arasında dayanışma bilincini, ortak çıkarların ve bütün Rus işçilerinin uluslar arası proletarya ordusunun parçası olarak birleşmiş bir işçi sınıfının ortak davası bilincine sahip olmalarını geliştirmektir. İşçiler arasında inceleme gurupları örgütlemek, bunlarla Sosyal Demokratların merkez gurubu arasında düzenli ve gizli bağlantılar kurmak, işçi sınıfı hareketinin bütün merkezlerinden haberleşme sağlamayı örgütlemek, ajitasyon broşürleri ve bildirgeleri yayınlamak ve bunları dağıtmak ve tecrübeli ajitatörlerden bir kurul oluşturmak -işte kaba hatlarıyla Rus Sosyal Demokrasisi'nin sosyalist faliyetlerinin görünümleri bunlardır.

Bizim çalışmamız birinçil olarak ve esas itibariyle fabrika ve kent işçilerine yöneliktir. Rus Sosyal Demokrasisi güçlerini dağıtmamalıdır, faaliyetlerini sosyal demokratik fikirleri kabule en hazır entellektüel ve politik bakımdan en gelişmiş, sayıları ve ülkenin geniş siyasal merkezlerinde yoğunlaşmış olmalarından dolayı en önemli durumda olan sanayi proletaryası üzerinde yoğunlaşmalıdır. Bunun için fabrika kent işçileri arasında kalıcı bir devrimci örgütün yaratılması, Sosyal demokrasinin karşısındaki birinci ve en acil görevdir. şu içinde bulunduğumuz durumda bu görevden saptırılmamıza kayıtsız kalmak büyük bir akılsızlık olur. Fakat güçlerimizi fabrika işçileri üzerinde yoğunlaştırmanın gerekliğini tesbit ederken ve güçlerimizin dağılmasına karşı koyarken, Rus Sosyal Demokratlarının, Rus proletaryasının ve işçi sınıfının öteki katmanlarını görmemezlikten gelmesini zerre kadar olsun kastetmek istemiyoruz, kesinlikle hayır. Rus fabrika işçilerinin içinde yaşadıkları şartların kendisi, onları çoğu zaman zanaatkarlarla fabrika fabrika dışına dağılmış olan kasaba ve köylerdeki yaşam koşulları korkunç kötü olan sanayi proletaryasıyla en yakın ilişkiler içine girmeye zorlar. Rus fabrika işçisi aynı zamanda kırsal nüfus ile de dolaysız temas içersine girer (çoğu zaman fabrika işçisinin ailesi kırda yaşamaktadır) ve dolayısıyla fabrika işçisi kır proletaryasıyla milyonlarca sürekli tarım işçisi ve gündelikçiyle, aynı zamanda bir yandan acınası durumdaki toprak parçalarına sımsıkı sarılırken öte yandan borçlarını ödemek için çalışmak zorunda olan ve her türden "raslantısal işte" çalışan yani kendileride ücretli işçi olan iflas etmiş köylülerle sürekli temasa gelmeksizin edemez. Rus Sosyal Demokratları güçlerini zanaatkarlar ve kır emekçileri arasına *göndermeyi* uygun bulmamaktadırlar ama zerre kadar olsun onları görmezlikten gelme niyetinde de değillerdir; onlar ileri işçileri aynı zamanda zanaatkarları ve kır emekçilerini etkileyen sorunlar üzerinde de aydınlatacaklardır, öyle ki bu işçiler proleteryanın daha geri katmanlarıyla temasa geldiklerinde onları sınıf mücadelesi, sosyalizm, genel olarak Rus demokrasisi ve özel olarak Rus proleteryasının siyasi görevlerinin fikirleriyle donatabilsinler. Fabrika kent işçileri arasında yapılacak daha bu kadar iş varken zanaatkarlara ve kır emekçilerine ajitatörler göndermek pratik bir şey değildir ama sosyalist işçinin bu kişilerle ister istemez temasa geldiği sayısız durum vardır ve sosyalist işçinin bu fırsatlardan yararlanabilmesi ve Sosyal Demokrasinin Rusya'daki genel görevlerini anlıyabilmesi gereklidir. Demek ki Rus Sosyal Demokratlarını dar görüşlü olmakla, fabrika işçileri uğ-

runa diğer emekçi kitlesini görmezlikten gelmeye çabalamakla suçlayanlar derin bir hata içindedirler. Tam tersine proleteryanın ileri kesimleri arasındaki ajitasyon (hareket genişledikçe) bütün Rusya proleteryasını uyandırmanın en emin ve biricik yoludur. Sosyalizm ve sınıf mücadelesi düşüncesinin kent işçileri arasında yayılması kaçınılmaz olarak bu fikirlerin daha küçük ve daha dağınık kanallara akmasına neden olacaktır. Bu, fikirlerin daha iyi hazırlanmış unsurlar arasında daha derin kökler salmasına ve Rus işçi sınıfı hareketinin ve Rus devriminin öncüsü içinde boylu boyunca yayılmasını gerektirir. Rus Sosyal Demokrasisi bütün güçlerini fabrika işçileri arasında faliyet üzerine toplarken, pratikte sosyalist faliyetlerini proleteryanın sınıf mücadelesi üstünde temellendiren Rus ihtilalcilerini de desteklemeğe hazırdır; fakat Rus Sosyal Demokrasisi öteki devrimci guruplarla yapılacak olan hiç bir pratik ittifakın, teori, proğram ve temel slogan sorunları üzerinde uzlaşmalara yol açmayacağı ve açmaması gerektiği noktasını hiç de gizlemez. Bugün devrimci hareketin sancağı olarak hizmet edebilecek tek ihtilalci teorinin bilimsel sosyalizm ve sınıf mücadelesi öğretisi olduğuna inanmış bulunan Rus Sosyal Demokratları, bu öğretinin yayılması için her çabayı gösterecekler onu yanlış yorumlara karşı korumak ve daha henüz genç olan Rusya'daki işçi sınıfı hareketi üzerine bulanık öğretilerin empoze edilmesi için yapılan her girişimle savaşmak için ellerinden geleni artlarına koymayacaklardır. Teorik akıl yürütmenin kanıtladığı ve Sosyal Demokratların pratik faliyetlerinin gösterdiği gibi, Rusya'daki bütün *sosyalistler, Sosyal Demokratlar* haline gelmelidirler.

Şimdi de Sosyal Demokratların *demokratik* görevleri ve demokratik çalışmaları üzerinde duralım. Birkere daha tekrarlıyalım ki, bu çalışma, sosyalist faliyetle *kopmaz bir biçimde* bağlantılıdır. İşçiler arasında *propaganda* yürütmede Sosyal Demokratlar siyasal sorunlardan *kaçınamazlar*, ve onların siyasal sorunlardan kaçınmayı ve hatta onları bir yana bırakmayı derin bir hata ve uluslararası sosyal-demokrasinin temel ilkelerinden bir kopuş olarak görmeleri gerekir. Bilimsel sosyalizmin yayılması ile eş zamanlı olarak Rus Sosyal Demokratları kendilerini, işçi sınıfı kitleleri arasında *demokratik fikirler*in yayılmasıyla görevli kılmaları gerekir; Sosyal Demokratlar, bütün görünümleri ile birlikte mutlakiyetçiliğin, onun sınıf muhtevasının, onun devrilmesinin gerekliliğinin, siyasal özgürlük ve Rusya'nın siyasal ve toplumsal sisteminin demokratikleştirilmesi elde edilmeksizin, işçi-

lerin davası için başarılı bir mücadele açmanın imkansızlığının kavranmasını yaygınlaştırmak için uğraşmalıdırlar. İşçiler arasında *acil ekonomik* talepleri üzerine *ajitasyon* yürütmede Sosyal Demokratlar bunu acil politik ihtiyaçlar üzerine propaganda ile polis zulmüne karşı ajitasyon ile, her grevde, işçilerle kapitalistler arasındaki her çatışmada, ortaya çıkan bu zulme karşı ajitasyon ile işçilerin genel olarak Rus yurttaşları olarak ve özel olarak da en kötü baskı altında bulunan ve en az hakka sahip olan sınıf olarak haklarının kısıtlanmasına karşı ajitasyon ile işçilerle dolaysız temas içersine giren ve işçi sınıfına kendi siyasal kölelik konumunu çok açık biçimde gösteren mutlakiyetçiliğin her temsilcisi ve uşağına karşı ajitasyon ile kopmaz bir biçimde bağlarlar. Bu iki türden ajitasyon Sosyal Demokratların faliyetleri içinde aynı madalyonun iki yüzü olarak kopmaz bir biçimde birbirine bağlanmıştır. Hem ekonomik ve hem de siyasal ajitasyon proleteryanın sınıf bilinçliliğini geliştirmek için eşit ölçüde gereklidir; hem ekonomik hem de siyasal ajitasyon Rus işçilerinin sınıf mücadelesine yol göstermek bakımından eşit ölçüde gereklidir, çünkü her sınıf mücadelesi bir siyasal mücadeledir. İşçilerin sınıf bilinçliliğini uyandırarak onları birleşik eylem ve Sosyal Demokrasinin idealleri uğruna savaş için örgütleyerek, disipline ederek ve eğiterek her iki ajitasyon türü de işçilerin acil sorunlar ve acil ihtiyaçlar karşısında kendi güçlerini ölçmelerini, hükümetin işçilerin haklarını genişletmeğe zorlanmasını, işçilerin taleplerine kulak kabartmasını ve hükümetin güçlü bir sosyal-demokratik örgüt tarafından yönlendirilen kitlesel düşmanlığının sürekli korkusu altında yaşamasını mümkün hale getirecektir.

Sosyalist ve demokratik probaganda ve ajitasyon arasındaki kopmaz bağlantıya ve her iki alandaki devrimcifaaliyetin tam paralelliğine işaret etmiş bulunuyoruz. Bununla birlikte bu iki türden faliyet ve mücadele arasında büyük bir farklılık vardır. Farklılık şudur ki ekonomik mücadelede proleterya hem toprak sahibi soyluluğa ve hem de burjuvaziye karşı mutlak olarak tek başına bulunur. Bunun tek istisnası belkide küçük-burjuvazinin proleteryaya yönelen unsurlarından elde ettiği (bu da her zaman olmaz) yardımıdır. Oysa *demokratik, siyasal* mücadelede Rus işçi sınıfı tek başına değildir; mutlakiyetçiliğe düşman olduklarından ve ona karşı şu ya da bu biçimde mücadele ettiklerinden ötürü bütün siyasal muhalefet unsurları, katmanları ve sınıfları bulunmaktadır. Burada proletarya ile *yan yana*

burjuvazinin muhalif unsurları ya da eğitilmiş sınıfların muhalif unsurları, ya da küçük burjuvazinin, otokratik hükümet tarafından zulme uğratılmış milliyetlerin, dinlerin, mezheplerin, vb. muhalif unsurları bulunmaktadır. Ortaya çıkan sorun doğal olarak işçi sınıfının bu unsurlara karşı tutumunun ne olması gerektiğidir. Dahası işçi sınıfı, otokrasiye karşı ortak mücadelede onlarla birleşmeli değilmidir? Bütün bunlardan sonra, bütün Sosyal Demokratlar Rusya'daki politik devrimin sosyalist devrime öngelmesini savunmaktadırlar; dolayısıyla onların otokrasiye karşı savaşmak için şimdilik sosyalizmi *bir yana bırakarak* siyasi muhalefet içindeki bütün unsurlarla birleşmeleri gerekmez mi? bu otokrasiye karşı savaşı güçlendirmek için esas değil midir?

Şimdi bu iki soruyu inceleyelim: İşçi sınıfının otokrasiye karşı bir savaşçı olarak siyasi muhalefet içindeki bütün toplumsal sınıf ve guruplara karşı tavrı sosyal-demokrasinin ünlü *Kominist Manifesto*'da dile getirilmiş bulunan temel ilkeleri tarafından kesinlikle belirlenmiş bulunmaktadır. Sosyal Demokratlar ilerici toplumsal sınıfları, gerici sınıflara karşı, burjuvaziyi ayrıcalıklı toprak sahibi zümreye ve bürokrasiye karşı, büyk-burjuvaziyi küçük-burjuvazinin gerici çabalarına karşı desteklerler. Bu destek sosyal-demokratik proğram ve ilkeler ile herhangi bir uzlaşmayı şart koşmadığı gibi bunu istemez de bu *özgül* bir düşmana karşı bir müttefike verilen destektir, bunun da ötesinde Sosyal Demokratlar bu desteği ortak düşmanın düşüşünü kolaylaştırmak için verirler, fakat bu geçici müttefiklerden *kendileri* için hiçbir şey beklemezler ve onlara hiçbir şey bağışlamazlar. Sosyal Demokratlar varolan toplumsal sisteme karşı her devrimci hareketi desteklerler, azap çeken toplumsal zümreleri vb.. eşit haklar için verdikleri savaşta desteklerler.

Siyasal muhalefetin bütün unsurlarına verilen *destek* Sosyal Demokratların propagandasında, otokrasinin işçilerin davasına düşman olduğunu gösterirken aynı zamanda otokrasinin öteki çeşitli toplumsal guruplara karşı düşmanlığına da işaret ediliyor olması gerçeği ile ifade edilmiş olacaktır; Sosyal Demokratlar işçi sınıfının bu gruplarla *özgül bir sorun üzerinde özgül bir görev içinde*, vb.. dayanışmada bulunduğuna işaret edeceklerdir. Ajitasyonda bu destek Sosyal Demokratlar tarafından otokrasinin, polis zulmünün her görünümünden işçilere bu zulmün *genel olarak* bütün Rus yurttaşlarına ve özgül

olarak olağan üstü baskı altında tutulan toplumsal zümreleri milliyetleri, dinleri, mezhepleri vb.. etkilediğini; ve bu zulmün özel olarak da *işçi sınıfını* etkiledlğini göstermek için yararlanmalarıyla dile getirilmiş olacaktır. Sonuç olarak pratikte bu destek, Rus Sosyal Demokratlarının belirli özgül hedefleri elde etmek maksadıyla öteki eğilimlerden devrimcilerle ittifaklara girmeye hazır olmaları ile dile getirilir ve bu hazır oluş pratikte pek çok kez gösterilmiştir.

Bu bizi ikinci soruna vardırır. Sosyal Demokratlar bir yandan şu ya da bu muhalefet gurubunun işçilerle dayanışmasına işaret ederken daima işçileri ötekilerden ayıracaklar, daima bu dayanışmanın geçici ve şarta bağlı olduğuna işaret edecekler, daima, yarın kendilerini bugünkü müttefiklerinin karşısında bulabilecek olan proletaryanın bağımsız sınıf kimliğinin altını çizeceklerdir. Bize denecektir ki "böylesine bir davranış, içinde bulunduğumuz zamanda, siyasal özgürlük savaşçılarını *zayıflatacaktır.*" Bizim buna karşılığımız, böyle bir davranışın bütün siyasal özgürlük savaşçılarını *güçlendireceğidir.* Sadece belirli *sınıfların bilinçli* olarak *savunulan* gerçek çıkarlarına dayanan savaşçılar güçlüdürler, zaten çağdaş toplumda etkin bir rol oynamakta bulunan bu sınıf çıkarlarını bulanıklaştırmak için yapılacak her girişim, sadece, sadece savaşçıları güçten düşürecektir. Bu birinci noktadır. İkinci nokta, yanlızca otokrasinin sonuna kadar tutarlı ve kayıtsız şartsız düşmanı olduğundan ötürü, yanlızca işçi sınıfı ile otokrasi arasında hiçbir uzlaşma mümkün olmadığından ötürü, yanlızca işçi sınıfında demokrasinin hiçbir geri adım atmayan kararsız olmayan ve geriye dönüp bakmayan bir savunucu bulmasından ötürü işçi sınıfının otokrasiye karşı mücadelede kendisini ayrı tutmasının gerekliliğidir. Bütün öteki sınıfların, gurupların ve tabakaların otokrasiye karşı düşmanlığı *kayıtsız şartsız* değildir; onların demokrasisi her zaman geriye dönüktür. Burjuvazi sınai ve toplumsal gelişmenin otokrasi tarafından geciktirilmekte olduğunu idrak etmeksizin yapamaz. Ama, siyasal ve toplumsal sistemin tam demokratikleştirilmesinden korkar ve her an proletaryaya karşı otokrasi ile bir ittifaka girebilir. Küçük-burjuvazi doğası gereği iki yüzlüdür. Bir yandan proletaryaya ve demokrasiye yönelirken öte yandan gerici sınıflara yönelir. Tarihin yürüyüşünü duraksatmaya çalışır, otokrasinin uygulamaları ve okşamaları ile iğfal edilmeye hazırdır. (Örneğin III. Aleksandr'ın halk siyaseti) Egemen sınıflarla proletaryaya karşı kendi *küçük mülk sahibi* konumunu güçlendirmek *uğruna* bir ittifa-

ka girmeğe hazırdır. Eğitilmiş kimseler ve genel olarak "intelligencia" otokrasinin vahşi polis zulmüne karşı başkaldırmadan edemez. Çünkü otokrasi, düşünce ve bilgiyi tutsak etmek istemektedir; ama bu "intelligecia"nın maddi çıkarları onu otokrasiye ve burjuvaziye bağlar. Onu tutarsız olmaya uzlaşmaya, muhalif ve devrimci tutkusunu bir memuriyet maaşı karşılığında yada bir hisse senedi ve pay karşılığında satmaya zorlar. Ezilen milliyetler arasındaki ve baskı altındaki, dinler arasındaki demokratik unsurlara gelince herkes bilmekte ve görmektedir ki, nüfusun bu katogorileri içindeki sınıf antogonizmleri otokrasiye karşı ve demokratik kurumlardan yana herhangi bir katagori içindeki sınıfları birbirine bağlayan dayanışmadan daha derin ve daha güçlüdür. Yanlızca proletarya, mutlakiyetçiliğe karşı sonuna kadar demokratik, herhangi bir uzlaşma ya da anlaşmaya yanaşmadan kararlı bir düşmanı olabilir -ve sınıf konumundan ötürü böylede olması gerekir. Yanlızca proletarya siyasal özgürlük ve demokratik kurumlar uğruna *öncü savaşçı* olabilir. Bu böyledir. Çünkü birinci olarak siyasal zulüm içinde bulunduğu konum kendisine bu zulümde herhangi bir değişiklik sağlama fırsatı vermeyen proletarya üzerine en ağır bir biçimde çöker -proletaryanın üst makamlara hatta memurlara bile başvurma imkanı yoktur ve kamu oyu üzerinde de hiçbir etkisi bulunmaz. İkinci olarak, siyasal ve toplumsal sistemin *tam* demokratikleştirilmesini sağlamaya yanlızca proletarya muktedirdir, çünkü bu, sistemi işçilerin avuçları içersine yerleştirecektir. İşte işçi sınıfının demokratik faliyetlerinin öteki sınıf ve gurupların demokratik özlemleriyle *kaynaşmasının*, demokratik hareketi, siyasi mücadeleyi zayıflatıp onu daha az kararlı daha az tutarlı ve daha uzlaşmaya hazır duruma getirmesinin nedeni budur. Öte yandan, eğer işçi sınıfı demokratik kurumlar uğruna mücadelenin öncü savaşçısı olarak *öne çıkarsa* bu demokratik hareketi güçlendirecektir, siyasal özgürlük mücadelesini *güçlendirecektir*, çünkü işçi sınıf bütün öteki demokratik ve siyasi muhalefet unsurlarını harekete geçirecek, liberalleri siyasal radikallere doğru itecek, radikalleri de bugünkü toplumun bütün siyasal ve toplumsal yapısından geri dönülmez bir kopuşa sürükleyecektir. Yukarıda Rusya'daki bütün *sosyalistlerin Sosyal Demokratlar* haline gelmeleri gerektiğini söylemiştik. Şimdi ise şunu ekliyoruz: Bütün gerçek ve tutarlı *demokratlar Sosyal Demokratlar* haline gelmelidirler.

Ne demek istediğimizi aşağıdaki örneğe atıfta bulunarak gösterece-

ğiz. Yönetim işinde uzmanlaşmış, özel kişiler katagorisini temsil eden ve halkla kıyaslandığında ayrıcalıklı bir konum işgal eden *idare amirlerini*, bürokrasiyi ele alalım. Bu kurumu her yerde görürüz, otokratik ve yarı-asyatik Rusya'dan ileri (gelişmiş) ve uygar İngiltere'ye kadar her yerde, burjuva toplumun hayati bir organı olarak görürüz. Halkın devlet memurlarına nazaran, *haklardan bütünüyle yoksun oluşu*, ve ayrıcalıklı bürokrasi üzerindeki denetimden *tam* yoksunluğu, Rusya'nın geriliğine ve onun mutlakiyetçiliğine denk düşer. İngiltere'de yönetim üzerine üçlü bir halk denetimi uygulanır. Ama orada dahi bu denetim tam olmaktan uzaktır. Orada dahi bürokrasi, ayrıcalıklarının pek çoğunu elinde tutar, ve çoğunlukla halkın hizmetkarı değil efendisidir. İngiltere'de dahi güçlü toplumsal grupların bürokrasinin ayrıcalıklı konumlarını desteklediklerini ve bu kurumun tam demokratikleştirilmesini engellediklerini görürüz. Neden? Çünkü onu tam olarak demokratikleştirmek yanlızca proletaryanın çıkarınadır; burjuvazinin en ilerici katmanı bürokrasinin belirli bazı ayrıcalıklarını savunurlar, ve bütün memurların seçilebilir olmasına, seçimler üzerindeki kayıtların toptan ortadan kaldırılmasına, memurların doğrudan doğruya halka karşı sorumlu olmalarına vb...karşıdırlar. Çünkü bu katmanlar görmektedirler ki, proletarya böylesine tam bir demokratikleştirmeyi, onu burjuvaziye karşı kullanarak yararlanacaktır. Rusya'daki durumda böyledir. Rus halkının pek çok ve çeşitli katmanları mütehakkim, sorumsuz, çürümüş, vahşi, cahil ve asalak Rus bürokrasisine karşıdırlar. Ama proletarya dışında bu tabakaların hiçbirisi bürokrasinin tam demokraikleştirilmesine razı olmayacaklardır. Çünkü tüm bu katmanlar (burjuvazi, küçük-burjuvazi, genel olarak "intellegencia") bürokrasi ile birtakım bağlara sahiptirler. Çünkü bütün bu katmanlar Rus bürokrasisinin *hısım ve akrabası*dırlar. Kutsal Rusya'da bir radikal aydının ya da bir sosyalist aydının, emperyal hükümetin, günlük resmi çalışmalarının seyri içersinde "iyi olanı" yaptığını düşünmenin rahatlığı içerisinde yaşayan bir memura bu "iyiliği" kendi siyasal kayıtsızlığını kırbaç ve değnek hükümetine uşaklığının mazereti olarak ileri süren bir memura dönüşmesinin ne kadar kolay olduğunu bilmeyen var mı? Yalnızca *proletarya* aristokratik burjuva toplumunun bu organlarıyla hiçbir *bağa* sahip değildir. Ve yalnızca *proletarya* onlara karşı uzlaşmaz bir düşmanlık gütmeye ve kararlı bir mücadele açmaya yeteneklidir.

Sınıf mücadelesi içerisinde sosyal -demokrasinin önderlik ettiği proletaryanın, Rus demokrasisinin öncü savaşçısı olduğunu gösterdiğimizde Rus Sosyal-Demokrasisinin siyasi görevleri ve siyasi mücadeleyi geri plana aktardığı şeklindeki çok garip ve çok yaygın bir görüşle karşı karşıya kalırız. Görmüş olduğumuz gibi bu görüş gerçeğin tam aksidir. Pek çok kereler Rus Sosyal-Demokrat yayınlarında dile getirilmiş olan ve Emeğin Kurtuluşu grubu tarafından yurtdışında çıkartılan broşür be kitaplarda açıklanmış olan soyal-demokrasinin ilkelerini anlamakta düşülen bu şaşırtıcı yanılgıyı nasıl açıklamalı? Bizim görüşümüzce bu şaşırtıcı gerçek şu aşağıdaki üç koşulda yatmaktadır.

Şöyle ki bunlar, birinci olarak bu, eski ihtilalci teorilerin (Sosyal-Demokrasinin) ilkelerini anlamaktaki genel yetersizliklerinde yatar. Kendi program ve faaliyet planlarının, ülkede işlevi olan gerçek sınıfların, tarih tarafından belirli ilişkiler içerisinde yerleştirilmiş bulunan sınıfların kesin bir değerlendirilmesi yerine soyut fikirler üzerine kurmaya alışmış temsilcilerinin, Rus demokrasisini destekleyen bu gerçekçi tartışmasından yoksunluk yalnızca Rus Sosyal-Demokrasisinin Rus devrimcilerinin demokratik görevlerini geri plana bıraktığı görüşüne yol açabilir.

İkinci olarak bu, ekonomik ve politik konular ile sosyalist ve demokraik faaliyetin bir tek bütün içerisinde proletaryanın sınıf mücadelesinin tekniği içerisinde birleştirilmesi halinde, bunun, demokratik hareketi ve siyasal mücadeleyi zayıflatmadığını, tersine, onu halkın gerçek çıkarları ile daha da yakınlaştırıp politik sorunları "intelligentcia'nın tozlu çalışmalarından" çıkartıp sokağın, işçilerin ve emekçi sınıfların bağrına dökerek ve soyut fikirlerin yerine en çok sıkıntısını proletaryanın çektiği ve Sosyal-Demokratların ajitasyonlarını onun temeli üzerinde sürdürdükleri siyasal baskının görünümlerini yerleştirerek, demokratik hareketi ve siyasal mücadeleyi güçlendirdiğini anlamaktaki yetersizlikte yatar. Rus radikaline çoğunlukla öyle görünür ki, ileri işçilere doğrudan doğruya ve içtenlikle siyasal mücadeleye katılma çağırısı yapmak yerine Sosyal-Demokrat işçi sınıfı hareketini geliştirme, proletaryanın sınıf mücadelesini örgütleme görevine dikkati çeker ve böylelikle onun demokrasisinden *geriye adım atar.* Siyasal mücadeleyi geri plana atar. Fakat eğer bu geriye adım atmak ise Fransız özdeyişinde kast edilen cinsten bir geriye adım atıştır: "il faut reculer pour mieux sauter !" (Daha iyi sıçramak için geri çekilmek gerekir.)

Üçüncüsü, "siyasal mücadele" teriminin Neroduvolsky ve Neroduprvsky için bir anlam, Sosyal Demokratlar için ise başka bir anlam taşımasından kaynaklanmaktadır. Sosyal Demokratlar siyasal mücadeleyi daha farklı bir biçimde anlarlar. Onlar bunu eski devrimci teorilerin temsilcilerinin anladıklarından *çok daha geniş* olarak anlarlar. Bu aldatıcı paradoksun açık bir sergilenişi Narodnoya Volya Grubunun sayı:4, 9 Aralık 1895 tarihli broşüründedir. Bir yandan bugünkü Narodovolsky içerisinde sürmekte olan derin ve verimli düşünüşe tanıklık ettiğinden ötürü bu yayını yürekten selamlarken P.L.Lavrov'un çok canlı bir biçimde eski Narodovolsky'nin daha farklı bir siyasal mücadele anlayışını çok canlı bir biçimde ortay koyan "proğram sorunları" (s.19-22) makalesine değinmeksizin geçemiyeceğim. '"...burada," derken P.L.Lavrov, Narodnoya Volya programının sosyal demokratik programla ilişkisini kastederek şunları yazar: "sadece ve sadece bir tek şey maddidir, yani otokrasi altında güçlü bir işçi partisini örgütlemek ve bunu otokrasiye karşı yönelen devrimci bir partiden ayrı olarak yapmak mümkün müdür?" (s.21C.II) bundan biraz daha yukarıda (C.I): "...otokrasi hüküm sürerken aynı zamanda bu otokrasiye karşı devrimci bir partiyi örgütlemeksizin bir Rus işçi partisi örgütlemek.." Biz P.L.Lavrov için böylesine hayati öneme sahip görünen bu ayırımlardan hiçbir şey anlıyamıyoruz. "Otokrasiye karşı devrimci bir partiden *ayrı olarak* bir işçi partisi" ne demektir? bir işçi partisinin bizzat kendisi devrimci bir parti değilmidir? Bu otokrasiye karşı yönelmiş değilmidir? Bu tuhaf fikir P.L.Lavrov'un şu aşağıdaki pasajını aktardığımız makalesinde açıklanmaktadır:"Bir Rus işçi partisi (otokrasinin egemenliği altında) bütün çekiciliğiyle birlikte örgütlenmesi gerekecektir. Eğer Sosyal Demokratlar aynı zamanda otokrasiye karşı bir politik komplo uygulamaksızın bunu başarabilirlerse, eğer bütün bunlar böyle bir komplo olmaksızın olabilirse o zaman elbetteki onların siyasi programları, Rus sosyalistleri için uygun ve düzgün bir program olacaktır. Çünkü işçilerin kurtuluşlarının işçilerin kendi çabalarıyla elde edilmesi yerine getirilmiş olacaktır.Ama bu olanaksız değilsede çok kuşku götürür bir şeydir." (sayfa21, sütun1). İşte bütün mesele burdadır. Narodo Volsi'ye göre siyasal mücadele terimi siyasal komplo terimiyle eş anlamlıdır! Şunun itiraf edilmesi gerekir ki P.L.Lavrof bu sözlerle siyasal mücadelede Narodo Volsi ve Sosyal Demokratlar tarafından benimsenen taktiklerdeki temel farklılıkları en kalın hatlarıyla ortaya koymayı başarmıştır. Birincileri arasında Blankist komplocu gelenekler öyle-

sine ürkütücü ölçüde güçlüdür ki, onlar siyasal mücadeleyi siyasal komplo dışındaki herhangi bir biçim içersinde kavrayamamaktadırlar. Sosyal Demokratlar ise böylesine bir dar görüşlülükle malul değildirler; onlar komplolara inanmazlar, komplolar döneminin çoktan kapanmış olduğunu, siyasal mücadeleyi komplolar düzeyine indirgemenin bir yandan mücadelenin bakış açısını muazzam ölçüde daralttığını öte yandan da en elverişli mücadele biçimleri seçmeyi kısıtladığını düşünürler. Herkez anlayacaktır ki P.L.Lavrof'un "Rus Sosyal Demokratlarının Batı'nın eylemlerini yanılmaz bir model olarak kabul ettikleri" (sayfa21, sütun1) yolundaki değinmesi bir polemik manevrasından başka bir şey değildir, ve aslında Rus Sosyal Demokratları hiçbir zaman buradaki siyasal koşulları unutmamışlar, Rusya'da legal bir işçi partisinin kurulacağını düşlememişler, sosyalizm uğruna savaşma görevini hiçbir zaman siyasal özgürlük uğruna savaşma görevinden ayırmamışlardır. Fakat onlar şunu her zaman düşünmüşlerdir ve düşünmeye devam etmektedirler ki, bu savaş yanlızca komplocular tarafından değil işçi sınıfı üzerine oturtulmuş devrimci bir parti tarafından açılmalıdır. Onlar düşünmektedirler ki, otokrasiye karşı savaş komplolar örgütlemekten ibaret olmamalı proletaryayı eğitmek, disipline etmek ve örgütlemekten, mutlakiyetçiliğin her görünümünü lanetleyen, polis hükümetinin bütün görevlilerini teşhir eden ve bu hükümeti uzlaşmalar yapmaya zorlayan işçiler arasındaki siyasal ajitasyondan oluşmalıdır. Bu Sen Petersburg İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin Mücadele Birliği tarafından yürütülen faliyet türünün ta kendisi değil midir? Bu örgütlenme gücünü Sen Petersburg proletaryasının sosyalist ve demokratik mücadelesinin tek ve bölünmez bir sınıf mücadelesi içerisinde *birleştirilmesi*nden alarak, proletaryanın sermayeye ve otokratik hükümete karşı sınıf mücadelesine hiç bir komplocu davranışa baş vurmaksızın önderlik eden işçi sınıfı hareketi üzerine oturtulmuş devrimci bir partinin tohumunu temsil etmekte değil midir? Ne kadar az zamandan beri sürmekte olursa olsun, Birliğin eylemleri Sosyal Demokrasi önderliğindeki proletaryanın daha şimdiden hükümetin kendisine dikkat göstermesi gereken ve uzlaşmalar yapmak için acele ettiği büyük bir politik güç olduğunu göstermemiş midir? Hem 2 Haziran 1897 yasasının geçirilmesinde gösterilen telaş hem de bu yasanın içeriği, bunun proletarya tarafından koparılmış bir taviz, Rus halkının düşmanından kazanılmış bir mevzi olarak taşıdığı önemi açıkca ortaya koymaktadır. Bu taviz çok önemsiz bir tavizdir, kazanılmış olan mevzi çok kü-

çüktür ama bu (Çarlığı) uzlaşmaya zorlamayı başaran işçi sınıfı örgütü de genişliği, dayanıklılığı uzun ve zengin bir tecrübe ve kaynağa sahip olma özelliği ile sivrilmiş değildir. Pek iyi bilindiği gibi Mücadele Birliği ancak 1895-96'da kurulmuş bulunuyordu ve işçilere yönelttiği çağrılarla hektograf ya da litografla basılmış bildirilerden ibaretti. Eğer böyle bir örgüt en azından Rusya'daki en büyük işçi sınıfı hareketi merkezlerini (Sen Petersburg, Moskova -Vlademir ve Güney Bölgeleri, buna ek olarak Odessa, Kiev, Saratov ve benzeri en önemli kentler) birleştirse, elinin altında devrimci bir organ bulundurabilse ve genel olarak Mücadele Birliğinin Sen Petersburg işçileri arasında sahip olduğu kadar itibara Rus işçileri arasında sahip olsa böylesine bir örgütün çağdaş Rusya' da muazzam bir siyasi etken, hükümetin bütün iç ve dış politikasında dikkate alması gereken bir etken olabileceği inkar edilebilir mi? Proletaryanın sınıf mücadelesine önderlik eden, işçiler arasında örgütlenme ve disiplini geliştiren, onların acil ekonomik ihtiyaçları uğruna savaşmalarına ve sermayeden mevzi ardına mevzi kazanmalarına yardım eden, işçileri siyasal bakımdan eğiten, otokrasiye bıkıp usanmaksızın saldıran ve polis hükümetinin ağır pençesini proletaryanın ensesinden çekmeyen her çarcı başıbozuk için hayatı bir cendere haline sokan böyle bir örgüt aynı zamanda hem koşullarımıza uyarlanmış bir işçi partisi örgütlenmesi hem de otokrasiye yönelmiş güçlü bir ihtilalci parti olacaktır. Daha en baştan bu örgütün otokrasiye yıkıcı bir darbe indirmek için hangi metotlara başvuracağını, örneğin ayaklanmayı mı, bir kitlesel siyasi grev mi, yoksa bir başka saldırı biçimini mi tercih edeceğini tartışmak, bütün bu şeyleri önceden tartışmak ve soruna şu anda karar vermeye kalkışmak boş bir doktirinerlik olacaktır. Bu tıpkı birliklerini toplamadan onları harekete geçirmeden ve düşmana karşı bir sefer başlatmadan önce generallerin bir savaş konseyi toplamalarına benzeyecektir. Proletaryanın ordusu güçlü bir sosyal demokratik örgütün önderliği altında ekonomik ve politik kurtuluşu için bıkıp usanmadan savaştığı zaman bu ordunun kendisi eylem yöntem ve yollarını generallerine bizzat gösterecektir. Ancak ve ancak o zamandır ki otokrasiye nihai darbenin indirilmesi sorununu kararlaştırmak mümkün olacaktır; çünkü sorunun çözümü işçi sınıfı hareketinin durumuna, genişliğine, hareket tarafından geliştirilen mücadele yöntemlerine, harekete önderlik eden ihtilalci örgütün niteliklerine, öteki toplumsal unsurların proletaryaya ve otokrasiye karşı tutumlarına, iç ve dış politikaya hükmeden koşullara -tek bir kelimeyle baştan tahmin edilemeyecek olan ve tahmin etmeye çalışmanın boşuna olacağı binbir şeye bağlıdır.

İşte P. L. Lavrof'un aşağıdaki düşünceleri bu yüzden hiç de haklı değildir.

"Bununla birlikte eğer onlar" (Sosyal-Demokratlar) "şu ya da bu biçimde yalnızca sermayeye karşı mücadele uğruna işçilerin güçlerini birleştirmek değil ama aynı zamanda otokrasiye karşı mücadele uğruna ihtilalci bireyleri ve grupları da toparlamak durumunda kalırlarsa kendilerine ne ad takarlarsa taksınlar, *aslında* Rus Sosyal-Demokratları karşıtlarının, Narodnaya Volya'nın programını benimsiyor olacaklardır. Köy komünleri, Rusya'daki kapitalizmin kaderi ve ekonomik materyalizme ilişkin görüş farklılıkları gerçek dava bakımından çok küçük önem taşıyan özgül sorunların çözümünü kolaylaştıran ya da engelleyen ayrıntı sorunlar asıl sorunları hazırlamanın özgül yöntemleridir, başka bir şey değil." (Sayfa 21, sütun 1)

Şu en son önermeye karşılık vermek zorunda kalmak çok tuhaf —Rus hayatını ve Rus toplumunun gelişmesinin temel sorunları üzerindeki görüş farklılıkları sadece birer "ayrıntı noktası"imiş ! Çok önceden söylendiği gibi devrimci bir teori olmaksızın hiçbir devrimci hareket olamaz. Bu gerçeğin kanıtlarını şu *içinde bulunduğumuz zamanda* ileriye sürmek dahi gereksizdir. Sınıf mücadelesi teorisi, Rus tarihinin materyalist anlayışı ve Rusya'daki bugünkü siyasal ve ekonomik durumu materyalist değerlendirilmesi devrimci mücadeleyi belirli bir sınıfın belirli çıkarlarına sıkı sıkıya bağlamanın ve onun öteki sınıflarla olan ilişkisini tahlil etmenin gerekliliği —bütün bu devrimci sorunları birer "ayrıntı noktası" olarak adlandırmanın devrimci *teorinin* bir eski muharibinden geliyor olması öylesine şaşırtıcıdır ve bu öylesine kocaman bir yanlıştır ki biz bu pasajı bir dil sürçmesi olarak kabule çoktan hazırız. Yukarıda atıfta bulunulan tiradın birinci kısmı bakımından bunun dürüstlükten uzak oluşu çok daha şaşırtıcıdır. Üzerine basa basa Rus Sosyal-Demokratlarının sadece sermayeye karşı mücadele için işçilerin güçlerini birleştirdiğini (yani sadece ekonomik mücadele için !) ve ihtilalci bireyleri ve grupları otokrasiye karşı mücadele için toparlamadığını söylemek yazarın Rus Sosyal-Demokratlarının faaliyetlerine ilişkin herkesin bildiği gerçekleri ya bilmediği ya da bilmek istemediği anlamına gelir. Ya da belki de P. L. Lavrof Rusya'da pratik çalışma ile uğraşan Sosyal-Demokratları "ihtilalci bireyler" ve "ihtilalci gruplar" olarak görmemektedir ? ! Ya da otokrasiye karşı "mücadele" ile (ki belki de bu daha uygundur) o sadece otokrasiye karşı yapılan komploları kast etmektedir. (Sayfa 21, sütun 2 ile karşılaştırın: ". . . bu . . . devrimci bir *komplo* örgütleme . . . meselesidir"; italikler bize ait). Belki de P. L. Lavrof'un görüşünce siyasal komp-

lolar örgütlemeyenler siyasal mücadele ile uğraşmıyorlardır ? Bir kere daha tekrarlıyoruz: Buna benzer görüşler bütünü ile eskinin Narodnoya Volyasının eski geleneklerine denk düşer ama ne siyasal mücadelenin çağdaş kavramlarına ne de çağdaş koşullarına denk düşmez.

Narodo Pravtsi hakkında söylenmesi gereken birkaç sözümüz vardır. Bizim görüşümüzce P.L.Lavrof Sosyal Demokratların "Naroda Pravtsi'yi daha içten olarak gördüklerini ve onlarla kaynaşmamakla birlikte onları desteklemeye hazır olduklarını" (sayfa 19, sütun 2) söylerken çok haklıdır; yalnızca şunuda eklemesi gerekirdi: Daha içten *demokratlar* oldukları taktirde ve Narodo Pravtsi'nin tutarlı demokratlar olarak hareket ettiği *kerteye kadar*. Ne yazık ki bu koşul günümüzden çok özlenen geleceğin bir sorunudur. Narodo Pravtsi demokratik görevleri Narodizm'den ve genel olarak "Rus Sosyalizmi" nin modası geçmiş biçimlerinden kurtarma isteğini dile getirmiştir; fakat onların bizzat kendileri eski önyargılardan kurtulmuş olmaktan çok uzak oldukları gibi kendi partilerini bir "toplumsal (??!) ihtilalci" parti olarak özellikle bir toplumsal reformlar partisi diye tanımladıklarında da tutarlı olmaktan çok uzaktırlar (Bakınız 19 Şubat 1894 tarihli "Manifesto"ları) ve onlar "Manifesto"larında, "halkın hakları teriminin halk sanayiinin örgütlenmesini içerdiği"ni (bunu hafızamızdan aktarmak zorunda kaldık) ilan ettiler ve böylelikle de el altından Narodnik ön yargılarını işin içersine soktular. Onun için P.L.Lavrof onları "yüzü maskeli politikacılar" olarak tanımladığında pek de yanılmış sayılmazdı (Sayfa 23, Sütun 2). Ama belki de Narodnik öğretilerinin orjinal karekterinden utanç duyduğu , polis ve egemen sınıfın mutlak egemenliğinin varlığına karşın istenenin siyasal değil ekonomik reformlar olduğunu söyleyebilecek kadar yüzsüz, en tahammül edilmez Narodnik gericilerine karşı açık bir savaş verdiği lehine bir durum olarak kaydedilmesi gereken Narodnoya Pravo'nun öğretisini geçici bir öğreti olarak kabul etmek daha dürüstçe olur (Bakınız Narodnoya Pravo partisi tarafından yayınlanan "Acil Bir Sorun"). Eğer Narodnoya Pravo partisi gerçekten de (P.L.Lavrof'un farzettiği gibi sayfa 20, sütun 2) sosyalist sloganlarını taktik mülahazalarla gizleyen ve sosyalist olmayan siyasetçiler maskesi takınmaktan başka bir şey yapmayan eski sosyalistlerden başka kimseyi içermiyorsa kuşku yok ki bu parti hiçbir geleceğe sahip değildir. Ne var ki, eğer bu parti aynı zamanda yüzünü bir maske ile gizlemeyen, fa-

kat gerçekten sosyalist olmayan politikacıları, sosyalist olmayan demokratları da içeriyorsa bu partinin burjuvazimiz arasındaki siyasal muhalefete yaklaşmaya uğraşmak, küçük burjuvazinin ,küçük dükkan sahiplerinin , küçük zanaatkarlarımızın vs. -Batı Avrupa'da her yerde demokratik harekette bir rol oynamış olan ve Rusya'da Reform sonrası dönemde kültürel ve diğer bakımlardan olağanüstü hızlı bir ilerleme yapmış bulunan ve iki yüzlü desteğini büyük fabrika sahiplerine mali ve sınai tekel sahiplerine yönelten polis hükümetinin baskısından kurtulamayan sınıfın -siyasi bilincini uyandırmaktan daha iyi bir şey yapamaz. Bunun için bütün gereken, nüfusun bütün tabakalarına daha da yakınlaşmayı Narodo Pravtsi'nin kendi görevi haline getirmesi ve kendisinin kitlelerin gerçek çıkarlarından yalıtılmış olmasından ötürü içine düştüğü güçsüzlük "Acil Bir Sorunda" bile kabul edilmiş bulunan "intelligencia" ile sınırlamamsıdır. Gereken şey, Naroda Pravtsi'nin farklı farklı toplumsal unsurları birbirine kaynaştırmak ve siyasal görevler uğruna sosyalizmi bir kenara itmek gibi fikirleri terketmesi, nüfusun burjuva katmanına daha da yaklaşmaktan kendilerini alakoyan yapay utancı bir yana koyması yani sosyalist olmayan politikacılar için bir proğramın sözünü etmekle kalmayıp sosyalizmin kendileri için çok gereksiz olduğu fakat gün geçtikçe otokrasinin baskısını gittikçe artan bir biçimde hisseden ve siyasal özgürlük ihtiyacı duyan toplumsal gurup ve sınıfların bu proğrama göre sınıf bilinçliliğini uyandırması ve geliştirmesidir.

Rus Sosyal Demokrasisi henüz çok gençtir. Teorik sorunların hakim olduğu tohum halindeki durumundan, henüz, yeni yeni çıkmaktadır. Pratik faliyetini daha yeni yeni geliştirmeye başlamaktadır. Sosyal Demokratik teorilerin ve proğramların eleştirilmesi yerine öteki partilerden ihtilalciler zorunlu olarak Rus Sosyal Demokratlarının pratik *faliyetini* eleştirmeye yönelmişlerdir. Kabul etmek gerekir ki, bu ikinci eleştiri teorinin eleştirilmesinden öylesine kesin hatlarla ayrılır ki, gerçekte Sen Petersburg Mücadele Birliği'nin bir Sosyal Demokrat örgüt olmadığı yolundaki gülünç söylentiyi yaymak mümkün olmuştur. Salt böylesine bir söylentinin ortaya çıkması dahi şimdi ortada dolaşan Sosyal Demokratların siyasal mücadeleyi gözönüne almadıkları suçlamasının ne kadar temelsiz olduğunu göstermektedir. Salt böylesi bir söylentinin ortaya çıkmış olması dahi Sosyal Demokratların *teorisinin* ikna edemediği pek çok devrimcinin onların *pratiği* tarafından ikna edilmeye başlandığını göstermektedir.

Rus Sosyal Demokrasisi'nin önünde muazzam ve henüz hemen hemen hiç el değmemiş bir çalışma alanı bulunmaktadır. Rus işçi sınıfının uyanışı bilgi, örgütlenme, sosyalizm için kendiliğinden uğraşı, sömürücülerine ve ezicilerine karşı mücadelesi her geçen gün daha yaygın ve daha çarpıcı bir biçimde gözle görülür hale gelmektedir. Rus kapitalizminin yakın zamanlarda yapmış bulunduğu muazzam ilerleme işçi sınıfı hareketinin genişlik ve derinlik bakımından kesintisiz bir biçimde büyümeye devam edeceğinin bir garantisidir. Şimdi gözle görülür bir biçimde kapitalist devre içersinde, sanayiin "hızla geliştiği", iş hayatının parladığı fabrikaların tam kapasiteyle çalıştıkları ve sayısız yeni fabrikanın yeni girişimin anonim şirketlerin, demiryolu girişimlerinin vs., mantar gibi fırladığı bir dönemden geçiyoruz. İnsanın bu sınai "coşkunluk" dönemini izlemeye mahkum kaçınılmaz ve çok keskin bir çöküşten sözetmesi için peygamber olması gerekmez. Bu çöküş küçük mülk sahibi kitleleri iflasa sürükleyecektir. İşçi kitlelerini işsizler safına savuracaktır ve böylelikle çoktan beridir bilinçli düşünen işçinin karşısında bulunan sosyalizm ve demokrasi sorunlarıyla bütün işçileri yakıcı bir biçimde karşı karşıya getirecektir. Rus Sosyal Demokratları bu çöküntü geldiğinde Rus proletaryasının daha sınıf bilinçli, daha birleşik, Rus İşçi Sınıfı'nın görevlerini anlamaya muktedir, -şimdi muazzam karlar toplayan ve ziyanları her zaman işçilerin üzerine yıkmaya uğraşan- kapitalist sınıfa karşı koymaya ve Rus Demokrasisi'ni, Rus işçilerinin ve tüm Rus halkının elini kolunu bağlayan polis otokrasisine karşı tayin edici bir mücadelede önderlik etmeye yetenekli hale getirmiş olmalıdırlar.

Öyleyse iş başına yoldaşlar! Değerli zamanımızı yitirmeyelim! Rus Sosyal Demokratlarının uyanmakta olan proletaryanın gereksinmelerini karşılamak için, işçi sınıfı hareketini örgütlemek için, devrimci grupları ve onların arasındaki karşılıklı bağları güçlendirmek için, işçileri propaganda ve ajitasyon edebiyatıyla donatmak için bütün Rusya üzerinde dağılmış bulunan işçi çevrelerini ve Sosyal Demokratik grupları tek bir *Sosyal Demokrat İşçi Partisi* içinde birleştirmek için yapması gereken daha pek çok şey vardır!

2.00 DM
2.00 Gulden
5.00 FF
.50 pence

